

Dosarul nr.3ra-1044/21

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – I. Secieru-Coșleț

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Bostan, V. Negru, G. Dașchevici

DECIZIE

15 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Nicolae Craiu
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând recursurile declarate de către avocatul Octavian Pașcan în interesele Primăriei com. Stăuceni și de către avocatul Cristina Doga, în interesele lui Pavel Secher, Andrei Lupu, Vasile Postolachi, Vitalii Robu, Dorin Dodiță, Ion Lupan, Sergiu Guzun, Grigore Ianeț, Mihail Mariș, Dina Mariș, Victor Balan, Constantin Loghin, Elena Bîtca, Vitalie Lahman, Dmitri Ostapciuc, Lidia Plămădeală,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Elena Decencu împotriva Primăriei com. Stăuceni, mun. Chișinău, persoane terțe Pavel Secher, Andrei Lupu, Vasile Postolachi, Vitalii Robu, Dorin Dodiță, Ion Lupan, Sergiu Guzun, Grigore Ianeț, Mihail Mariș, Dina Mariș, Victor Balan, Constantin Loghin, Vitalie Lahman, Dmitrii Ostapciuc, Lidia Plămădeală, Livia Ungureanu, Vladislav Ștefîrța, Alexei Bîtca, Elena Bîtca, Ghenadie Bargan, Vera Antoci privind recunoașterea ilegalității refuzului Primăriei com. Stăuceni, mun. Chișinău de eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare și obligarea eliberării certificatului de urbanism pentru proiectare și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din data de 01 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a respins apelul depus de avocatul Octavian Pașcan, în interesele Primăriei com. Stăuceni și apelul depus de avocatul Cristina Doga, în interesele lui Pavel Secher, Andrei Lupu, Vasile Postolachi, Vitalii Robu, Dorin Dodiță, Ion Lupan, Sergiu Guzun, Grigore Ianeț, Mihail Mariș, Dina Mariș, Victor Balan, Constantin Loghin, Elena Bîtca, Vitalie Lahman, Dmitri Ostapciuc, Lidia Plămădeală împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 26 noiembrie 2020,

constată:

La 27 noiembrie 2019 Elena Decencu a depus acțiune împotriva Primăriei com. Stăuceni, mun. Chișinău, prin care a solicitat recunoașterea ilegalității refuzului Primăriei com. Stăuceni, mun. Chișinău din 25 octombrie 2019 privind eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare, obligarea eliberării actelor permise efectuarii construcției, inclusiv certificatul de urbanism pentru proiectare a trei case de locuit de tip tronson cu regimul de înălțime verticală D+P+M în com, Stăuceni, sect. Bucovina, str. Teilor, a autorizației de construire și încasarea cheltuielilor de judecată. (f.d. 2-4, vol.I)

În motivarea acțiunii Elena Decencu a indicat că este proprietara lotului de teren cu suprafața de 0,3 ha, cu numărul cadastral xxxxx, amplasat în com. Stăuceni, sect. Bucovina, str. Teilor, care are destinație de teren pentru construcții.

La 26 iunie 2019, dorind să obțină actele permise pentru construcția pe acest teren a unor case individuale, de tip tronson, a depus la Primăria com. Stăuceni, mun. Chișinău o cerere, prin care a solicitat eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare, anexând toate actele indicate la art. 3 al Legii nr.163 din 09 iulie 2010 privind autorizarea lucrărilor de construcție.

La 25 iulie 2019 Primăria com. Stăuceni, mun. Chișinău a expediat un răspuns, prin care a refuzat eliberarea certificatului de urbanism, motivând că conform planului general al cartierului Bucovina din com. Stăuceni, mun. Chișinău, pe lotul de 30 de ari este posibilă amplasarea unei case individuale unifamiliale.

Ulterior, la 25 septembrie 2019 Elena Decencu a înregistrat la Primăria com. Stăuceni, mun. Chișinău o altă cerere, prin care a solicitat eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare a 3 case de tip tronson în com. Stăuceni, anexând deja la cerere și schema de amplasare a imobilului coordonată cu IMP „Chișinăuproiect”, care confirmă posibilitatea amplasării pe terenul cu numărul cadastral xxxxx a trei case de tip tronson.

La 25 octombrie 2019 reclamanta a primit de la Primăria com. Stăuceni, mun. Chișinău un refuz verbal de eliberare a actului permisiv solicitat.

Nefiind de acord cu refuzul verbal al Primăriei com. Stăuceni, mun. Chișinău de eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare, la 04 noiembrie 2019 reclamanta a depus o cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea refuzului din data de 25 octombrie 2019 de a elibera certificatul de urbanism, eliberarea certificatului de urbanism și eliberarea autorizației de construire. Însă, autoritatea publică, nu a examinat plângerea în termen de 15 zile, motiv din care reclamanta s-a adresat cu acțiune în instanța de judecată.

În susținerea pretențiilor înaintate Elena Decencu a indicat că autoritatea publică locală ilegal a refuzat eliberarea certificatului de urbanism, neavând niciun temei juridic. Reclamanta a susținut că la cererea sa, pe lângă faptul anexării tuturor actelor necesare specificate la art. 3, alin. (1) din Legea nr. 163 din data de 09 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, a anexat și schema de amplasare a imobilului coordonată cu IMP „Chișinăuproiect”, care confirmă posibilitatea amplasării pe terenul cu numărul cadastral xxxxx a trei case de tip tronson.

În opinia Elenei Decencu argumentul Primăriei com. Stăuceni, mun. Chișinău precum că conform planului urbanistic general pe terenul cu suprafața de 30 de ari, se poate de construit doar o casă individuală de locuit și nu mai multe, în special de tip tronson este neîntemeiat, ori conform aceluiași plan general terenul cu numărul cadastral xxxxx, amplasat în com. Stăuceni, sect. Bucovina, str. Teilor, ce aparține cu drept de proprietate reclamantei, este destinat construcției. Mai mult, acest teren, se atribuie la regimul de înălțime - zona R2, care conform Regulamentului local de urbanism, aprobat prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr.22/40 din 25 decembrie 2008, a planului urbanistic general al mun. Chișinău (PUG), aprobat prin decizia Consiliului municipal Chișinău cu nr.68/1-2 din 22 martie 2007 și a planului de amenajare a teritoriului com. Stăuceni, mun. Chișinău, cumulat cu planul Urbanistic General de Dezvoltare, aprobat prin decizia Consiliului com. Stăuceni, mun. Chișinău nr. 9/27 din 18 decembrie 2012, prevede că zonele R1 și R2 cuprind funcțiuni

rezidențiale, liniștite, cu densitate redusă. Sunt permise numai locuințe unifamiliale, izolate, libere pe cele patru fațade cu înălțimea de 10,5 m.

Astfel, reclamanta a menționat că construcția ce se planifică a fi edificată pe terenul cu numărul cadastral xxxxx, amplasat în com. Stăuceni, sect. Bucovina, str. Teilor, se încadrează în această zonă R2, mai mult deja este edificată o astfel de casă de tip tronson.

Reclamanta a mai indicat că reieșind din prevederile Legii privind autorizarea lucrărilor de construcție nr.163 din data de 09 iulie 2010, certificatul de urbanism pentru proiectare reprezintă un document cu caracter informativ, care se eliberează oricărei persoane fizice sau juridice la cerere, prin care se aduce la cunoștință despre regimul juridic, tehnic și economic asupra terenului. Prin respectivul act doar se certifică elaborarea documentației de proiect și nu oferă posibilități de a efectua manipulări pe lotul dat de pământ sau de a schimba regimul juridic al acestuia. Deci, legislația în vigoare nu stabilește careva restricții privind eliberarea certificatului de urbanism.

Prin încheierea protocolară din data de 11 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-au atras în calitate de terți la cererea acestora Pavel Secher, Andrei Lupu, Vasile Postolachi, Vitalii Robu, Dorin Dodiță, Ion Lupan, Sergiu Guzun, Grigore Ianeț, Mihail Mariș, Dina Mariș, Victor Balan, Constantin Loghin, Vitalie Lahman, Dmitrii Ostapciuc, Lidia Plămădeală, Livia Ungureanu, Vladislav Ștefirța, Alexei Bîtcă, Elena Bîtcă, Ghenadie Bargan și Vera Antoci. (f.d. 176 verso, vol. I)

În cadrul ședinței de judecată a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din data de 11 noiembrie 2020, avocatul reclamantei, modificând verbal pretențiile a solicitat constatarea ca fiind ilegal refuzul Primăriei com. Stăuceni, mun. Chișinău din 25 iulie 2019 privind eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare, care este unicul înscris prezentat la materialele dosarului, eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare în care să se indice toate elementele și componentele stabilite de legislație raportate la situația de fapt și încasarea cheltuielilor de judecată. (f.d.198, verso, 199, vol.I)

Prin hotărârea din data de 26 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a admis acțiunea înaintată de Elena Decencu, s-a anulat refuzul Primăriei com. Stăuceni, mun. Chișinău nr. 02/1-24/518 din 25 iulie 2019 de emitere și eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare, s-a obligat Primăria com. Stăuceni, mun. Chișinău să emită actul administrativ individual solicitat prin cererea nr. 02/1-25/956 din data de 26 iunie 2019 și anume certificatul de urbanism pentru proiectare în vederea construirii bunului imobil pe terenul situat în mun. Chișinău, com. Stăuceni, sat. Stăuceni, cu numărul cadastral xxxxx, s-a încasat de la Primăria com. Stăuceni, mun. Chișinău în beneficiul Elenei Decencu cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5 000 lei. (f.d. 200,208-212, vol. I)

Hotărârea instanței de fond a fost contestată cu apel, în termen, de avocatul Octavian Pașcan, în interesele Primăriei com. Stăuceni mun. Chișinău și de către avocatul Cristina Doga în interesele lui Pavel Secher, Andrei Lupu, Vasile Postolachi, Vitalii Robu, Dorin Dodiță, Ion Lupan, Sergiu Guzun, Grigore Ianeț, Mihail Mariș, Dina Mariș, Victor Balan, Constantin Loghin, Elena Bîtcă, Vitalie Lahman, Dmitrii Ostapciuc, Lidia Plămădeală. (f.d. 215,221-223, vol. I)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 01 iunie 2021 a respins apelul depus de avocatul Pașcan Octavian, în interesele Primăriei com. Stăuceni și apelul depus de avocatul Cristina Doga, în interesele lui Pavel Secher, Andrei Lupu, Vasile

Postolachi, Vitalii Robu, Dorin Dodiță, Ion Lupan, Sergiu Guzun, Grigore Ianeț, Mihail Mariș, Dina Mariș, Victor Balan, Constantin Loghin, Elena Bîtca, Vitalie Lahman, Dmitri Ostapciuc, Lidia Plămădeală. (f.d. 64,65-74, vol. II)

Instanțele de judecată în temeiul art. 2, art. 3, alin. (1) și (2) din Legea nr. 163 din data de 09 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție au concluzionat ca fiind întemeiată acțiunea depusă de către Elena Decencu, ori, refuzând eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare, autoritatea publică nu a invocat lipsa cărorva acte la cererea depusă de Elena Decencu precum și nici alte neconformități de procedură. Astfel, se constată că Elena Decencu a îndeplinit condițiile instituite de legiuitor și la cererea din data de 26 iunie 2019 a depus actele necesare pentru eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare.

În speță, unicul motiv de refuz în eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare, invocat de Primăria com. Stăuceni, mun. Chișinău și anume imposibilitatea realizării decât a unei construcții ce reprezintă casă individuală de locuit, nu se încadrează în prevederile legale.

Instanțele de judecată au reținut că autoritatea publică nu are alte împuterniciri și posibilități de a refuza în eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare or, astfel de teme de refuz norma legală nu stabilește. Prin urmare, Primăria com. Stăuceni, mun. Chișinău urma să examineze actele prezentate de către Elena Decencu și prin prisma art. 6 din Legea nr. 163 din data de 09 iulie 2010, ținând cont de atribuțiile sale, să indice condițiile ce urmează a fi respectate de către Elena Decencu, incluzându-le în certificatul de urbanism ca fiind necesare de a fi realizate, dar nu putea refuza eliberarea actului permisiv.

Instanțele de judecată au mai menționat că în speță lipsește necesitatea prezentării acordului terților atrași în proces, ori nu se atestă coproprietatea asupra lotului dat și nici chiar condiția că interesele acestora pot fi afectate nemijlocit în procesul executării lucrărilor de construcție și în perioada exploatarei obiectului construit.

Instanța de apel a respins argumentul Primăriei com. Stăuceni, mun. Chișinău precum că instanța de fond și-a depășit atribuțiile, reținând spre examinare cererea Elenei Decencu de modificare a pretențiilor făcută în forma verbală în cadrul ședinței de judecată, ori potrivit art. 219 din Codul administrativ, cererea de modificare a pretențiilor, formulată în cadrul ședinței de judecată în formă verbală, nu reprezintă încălcarea normelor de procedură, deoarece instanța de judecată este obligată să depună eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Prin urmare, instanța nu este în drept să interzică modificarea pretențiilor din acțiune, întrucât este dreptul părții să le formuleze și în forma verbală, atât timp cât Legea nu prevede contrariul.

Împotriva deciziei instanței de apel a depus recurs avocatul Octavian Pașcan, în interesele Primăriei com. Stăuceni, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii depuse de către Elena Decencu. (f.d. 79-,114, vol.II)

În motivarea recursului avocatul Octavian Pașcan, în interesele Primăriei com. Stăuceni, a menționat că conform Planului General (Proiectul de amenajare urbană grupelor de locuit) referitor la sect. Bucovina, com. Stăuceni, unde este amplasat terenul Elenei Decencu, se permite amplasarea unei case de locuit individuale, așa cum prevede codul R2 (POT maxim 35%).

Conform art. 4, alin. (1) din Legea nr. 163 din data de 09 iulie 2010 certificatul de urbanism pentru proiectare se elaborează în baza documentației de urbanism și de

amenajare a teritoriului de către organele locale de arhitectură și urbanism din cadrul administrației publice locale. Deci, odată ce documentația de urbanism și de amenajare a teritoriului nu prevede edificarea mai multor construcții pe terenul în cauză, este legal refuzul Primăriei com. Stăuceni de a elibera Elenei Decencu certificatul de urbanism pentru proiectare.

Autoritatea recurentă a relatat că pretinsa cerere de modificare a pretențiilor, făcută în formă verbală la ultima ședință de judecată, nu poate fi pusă la baza hotărârii, deoarece orice cerere de modificare a pretențiilor urma obligatoriu să fie făcută în formă scrisă, iar forma verbală a cererii de modificare nu face obiectul Codului administrativ sau de procedură civilă. Mai mult, instanța urma obligatoriu să verifice dacă solicitările din eventuala cerere de modificare a pretențiilor a făcut anterior obiectul unei cereri prealabile și dacă nu este prescrisă acțiunea.

La 28 iulie 2021 avocatul Cristina Doga, în interesele lui Pavel Secher, Andrei Lupu, Vasile Postolachi, Vitalii Robu, Dorin Dodiță, Ion Lupan, Sergiu Guzun, Grigore Ianeț, Mihail Mariș, Dina Mariș, Victor Balan, Constantin Loghin, Elena Bîtca, Vitalie Lahman, Dmitri Ostapciuc, Lidia Plămădeală, a depus recurs nemotivat împotriva deciziei instanței de apel din data de 01 iunie 2021, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare. (f.d. 81-82, vol. II)

Curtea Supremă de Justiție la 08 octombrie 2021 a expediat în adresa Elenei Decencu pentru notificare copiile recursurilor depuse de către avocatul Octavian Pașcan, în interesele Primăriei com. Stăuceni și de către avocatul Cristina Doga, în interesele persoanelor terțe.

Elena Decencu și avocatul acesteia Denis Staruș au depus referințe asupra recursurilor înaintate, solicitând respingerea recursurilor, menținerea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, menționând că recursurile au fost depuse doar pentru a tergiversa emiterea actului administrativ. (f.d. 120-122, vol.II)

Prin încheierea din 17 noiembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție recursurile depuse de către avocatul Octavian Pașcan, în interesele Primăriei com. Stăuceni și de către avocatul Cristina Doga, în interesele lui Pavel Secher, Andrei Lupu, Vasile Postolachi, Vitalii Robu, Dorin Dodiță, Ion Lupan, Sergiu Guzun, Grigore Ianeț, Mihail Mariș, Dina Mariș, Victor Balan, Constantin Loghin, Elena Bîtca, Vitalie Lahman, Dmitri Ostapciuc, Lidia Plămădeală s-au numit spre examinare în fond, în complet de cinci judecători.

Conform articolului 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. În speță, completul specializat nu a considerat oportun de a cita participanții la proces și reprezentanții acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recursuri, deoarece criticele recurenților au fost expuse cu suficientă claritate, iar intimata prin referință și-a expus opinia asupra argumentelor indicate în recursuri.

Studiind recursul depus de către avocatul Cristina Doga, în interesele lui Pavel Secher, Andrei Lupu, Vasile Postolachi, Vitalii Robu, Dorin Dodiță, Ion Lupan, Sergiu Guzun, Grigore Ianeț, Mihail Mariș, Dina Mariș, Victor Balan, Constantin Loghin, Elena Bîtca, Vitalie Lahman, Dmitri Ostapciuc, Lidia Plămădeală, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este inadmisibil, din următoarele motive.

Conform art. 246, alin. (1) și (2), lit. e) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă.

În conformitate cu art. 244 din Codul administrativ hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs. Pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Conform art. 233, alin. (1) din Codul administrativ cererea de apel trebuie să conțină datele prevăzute la art.211, alin.(1), lit. a) – d) și să indice hotărârea care se contestă cu apel.

În corespundere cu articolul 211, alin. (1) din Codul administrativ, în cererea de chemare în judecată se indică: a) instanța la care a fost depusă; b) numele și prenumele sau denumirea reclamantului, domiciliul sau sediul acestuia; dacă reclamantul este o persoană juridică, se indică datele bancare și codul fiscal; c) numele și prenumele reprezentantului legal sau împuternicit și adresa lui, în cazul în care cererea se depune de un reprezentant; d) denumirea pârâtului în calitate de autoritate publică și sediul acesteia; e) pretențiile reclamantului; f) circumstanțele de fapt și de drept pe care reclamantul își întemeiază pretenția; g) enumerarea tuturor probelor pe care reclamantul le deține și le poate prezenta; h) datele despre respectarea procedurii prealabile, dacă o astfel de procedură este prevăzută de lege.

Sub aspectul dat completul specializat notează că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură să facă vizibile ilegalitatea hotărârii contestate.

În speță, însă, avocatul Cristina Doga nu s-a conformat prevederilor legale și a formulat cererea de recurs, fără a evidenția memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se la manifestarea dezacordului față de soluția pronunțată de instanța inferioară. Mai mult, în cererea de recurs depusă la 28 iulie 2021 avocatul Cristina Doga a menționat expres că motivele de drept și de fapt pe care se întemeiază recursul, vor fi invocate în cererea de recurs suplimentară, care va fi depusă ulterior remiterii deciziei integrale.

Potrivit art. 245, alin. (2) din Codul administrativ motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel.

Din materialele dosarului rezultă că decizia motivată a Curții de Apel Chișinău a fost notificată avocatului Cristina Doga la 15 septembrie 2021.

Astfel, coroborând normele legale precitate, completul specializat conchide că în condițiile speței, termenul de procedură de 30 zile instituit de legiuitor pentru depunerea motivării recursului pentru avocatul Cristina Doga a început să curgă din ziua imediat următoare datei notificării deciziei motivate și anume 16 septembrie 2021, iar data limită de depunere a recursului fiind ziua de 15 octombrie 2021, ora 24.00.

Deci, termenul limită de depunere a motivării recursului la Curtea Supremă de Justiție este 15 octombrie 2021. În termenul stabilit de lege avocatul Cristina Doga nu a depus la Curtea Supremă de Justiție motivarea recursului, care de alt fel nu a fost depus nici până la data examinării recursului.

Această circumstanță face imposibilă exercitarea controlului judiciar de către instanța investită cu soluționarea căii de atac, în baza recursului depus de către avocatul

Cristina Doga, or, în recurs nu este suficientă simpla expunere a dezacordului cu soluția instanței judecătorești, ci este necesară motivarea cu indicarea argumentelor de ilegalitate pe care se întemeiază calea de atac, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat de instanța inferioară, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat un act judecătoresc neîntemeiat. Condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implică determinarea greșelilor anume imputate instanței inferioare, cu expunerea argumentată a criticilor în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

La capitolul dat completul decelează că avocatul Cristina Doga, prin recursul nemotivat, și-a rezervat dreptul de a prezenta motivarea recursului, după notificarea deciziei motivate, dar recepționând decizia motivată a instanței de apel, nu a prezentat motivarea recursului în termenul stabilit la art. 245, alin. (2) din Codul administrativ.

Circumstanțele descrise supra evidențiază caracterul echivoc al recursului, deoarece avocatul Cristina Doga, fiind interesat în soarta soluționării prezentului recurs, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul recurenților de acces la instanță, prin depunerea unui recurs motivat, care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor, în caz contrar intervenind *uno ictu* aplicarea, cu titlu de sancțiune procedurală, declararea recursului inadmisibil în temeiul articolului 246, alin. (1), lit. a) din Codul administrativ.

Sub acest aspect este imperios că certitudinea legală impusă regulilor procedurii în contencios administrativ, în calitate de condiție *sine qua non* a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurentului, cât și ale intimatului, astfel încât instanța de contencios administrativ nu este în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură, în vederea exonerării recurentului de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

În această ordine de idei, corelând circumstanțele faptice constatate și expuse supra cu normele legale precitate, completul specializat concluzionează că la depunerea recursului împotriva deciziei din 01 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, avocatul Cristina Doga nu a respectat prevederile articolului 245, alin. (2) din Codul administrativ.

Instanța de recurs ține să menționeze că conform art. 47, alin. (3) din Codul administrativ culpa reprezentantului împuternicit se atribuie participantului reprezentat, deci culpa avocatului Cristina Doga de a nu depune motivarea recursului se atribuie persoanelor reprezentate de către aceasta în bază de mandate.

Din considerentele menționate și având în vedere că avocatul Cristina Doga, în interesele lui Pavel Secher, Andrei Lupu, Vasile Postolachi, Vitalii Robu, Dorin Dodiță, Ion Lupan, Sergiu Guzun, Grigore Ianeț, Mihail Mariș, Dina Mariș, Victor Balan, Constantin Loghin, Elena Bîtca, Vitalie Lahman, Dmitri Ostapciuc, Lidia Plămădeală, nu a respectat prevederile 245, alin. (2), coroborat cu art. 233 alin. (1) și art. 211, alin. (1) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către avocatul Cristina Doga, este inadmisibilă.

Cu referire la recursul depus de către avocatul Octavian Pașcan, în interesele Primăriei com. Stăuceni, instanța de recurs reține că acesta a fost depus în termen.

Concluziile privind respectarea termenului de depunere a recursului rezultă din următoarele circumstanțe factice.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 01 iunie 2021, iar recursul nemotivat a fost depus la 30 iunie 2021. (f.d. 78-79, vol.II)

Decizia motivată a Curții de Apel Chișinău a fost notificată avocatului Octavian Pașcan la 19 septembrie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la fila dosarului 86, vol. II.

Recursul motivat a fost depus la 18 octombrie 2021. (f.d. 113-114, vol.II)

Verificând argumentele invocate în recursul depus de către avocatul Octavian Pașcan, în interesele Primăriei com. Stăuceni, pe baza materialelor din dosar și a argumentelor expuse de Elena Decencu și avocatul acesteia Denis Staruș în referințe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a ajuns la concluzia de a-l admite din considerentele ce preced.

Articolul 248 din Codul administrativ stipulează la alin. (1), lit. d) că, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

Recapitulând esența litigiului în scopul verificării aplicării corecte a dreptului material și procedural, instanța de recurs reține starea de fapt constatată de instanțe și confirmată de părți.

Din speță se profilează următoarea situație de fapt.

La 26 iunie 2019 Mihai Decencu, acționând în interesele Elenei Decencu, a depus la Primăria com. Stăuceni, mun. Chișinău cerere, prin care a solicitat eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare, anexând contractul de donație a terenului nr. 11782 din 06 septembrie 2011, copia certificatului de Registrul bunurilor imobile, prin care se confirmă că lotul de teren cu suprafața de 0,3 ha, cu numărul cadastral xxxxx, amplasat în com. Stăuceni, sect. Bucovina, str. Teilor, aparține cu drept de proprietate Elenei Decencu, copia procurii nr. 5083 din 25 iunie 2019 și copia buletinului de identitate. (f.d. 16, vol.I)

Prin răspunsul Primăriei com. Stăuceni, mun. Chișinău nr. 02/1-24/518 din 25 iulie 2019, Elena Decencu a fost informată că certificatul de urbanism pentru proiectare nu poate fi eliberat, deoarece conform Planului general al cartierului „Bucovina” din com. Stăuceni, mun. Chișinău, pe lotul de teren cu numărul cadastral xxxxx din str. Teilor, 7, este posibilă amplasarea doar a unei case de locuit individuale. (f.d. 17, vol.I)

La 25 septembrie 2019 Elena Decencu a înregistrat la Primăria com. Stăuceni, mun. Chișinău o altă cerere, prin care a solicitat repetat eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare a trei case de tip tronson în com. Stăuceni, sect. Bucovina, str. Teilor, anexând deja la cerere și schema de amplasare a imobilului coordonată cu IMP „Chișinăuproiect”, care confirmă posibilitatea amplasării pe terenul cu numărul cadastral xxxxx a trei case de tip tronson. (f.d.18, vol.I)

Deși, în materialele dosarului lipsește vreun răspuns al Primăriei com. Stăuceni, mun. Chișinău la cererea din 25 septembrie 2019, Elena Decencu a indicat în cererea de chemare în judecată că Primăria com. Stăuceni, mun. Chișinău, la 25 octombrie 2019, a anunțat-o verbal despre refuzul în eliberarea actului permisiv solicitat.

Reclamanta a indicat că, nefiind de acord cu refuzul verbal de eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare, primit la 25 octombrie 2019 de la Primăria

com. Stăuceni, mun. Chișinău, la 04 noiembrie 2019 a depus o cerere prealabilă, prin care a solicitat:

- *anularea refuzului de eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare din data de 25 octombrie 2019;*

- *eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectarea și construirea a trei case de locuit de tip tronson, cu regimul de înălțime verticală D+P+M, în com. Stăuceni sect. Bucovina, str. Teilor;*

- *ținând cont că termenul de eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare a fost depășit, pentru prevenirea mai multor cheltuieli și prejudicii legate de neexecutarea lucrărilor de construcții în termen a solicitat totodată și eliberarea autorizației de construire. (f.d.19, vol.I)*

Nerecepționând răspunsul la cererea prealabilă din data de 04 noiembrie 2019 Elena Decencu la 27 noiembrie 2019 a înaintat prezenta acțiune solicitând:

- *recunoașterea ilegalității refuzului Primăriei com. Stăuceni, mun. Chișinău din 25 octombrie 2019 privind eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare;*

- *obligarea eliberării actelor permise efectuării construcției, inclusiv certificatul de urbanism pentru proiectare a trei case de locuit de tip tronson, cu regimul de înălțime verticală D+P+M, în com, Stăuceni, sect. Bucovina, str. Teilor;*

- *obligarea eliberării autorizației de construire pe acest obiectiv;*

- *încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 5 000 lei. (f.d. 2-4, vol.I)*

La 11 noiembrie 2020 în ședința de judecată a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani avocatul reclamantei și-a modificat verbal pretențiile solicitând:

- *constatarea ca fiind ilegal refuzul Primăriei com. Stăuceni, mun. Chișinău din 25 iulie 2019 privind eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare;*

- *eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare în care să se indice toate elementele și componentele stabilite de legislație raportate la situația de fapt;*

- *încasarea cheltuielilor de judecată. (f.d. 198, verso, 199, vol.I)*

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani prin hotărârea din data de 26 noiembrie 2020 a admis acțiunea în varianta modificată în ședința de judecată, a anulat refuzul Primăriei com. Stăuceni, mun. Chișinău nr. 02/1-24/518 din 25 iulie 2019 de emitere și eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare, a obligat Primăria com. Stăuceni, mun. Chișinău să emită actul administrativ individual solicitat prin cererea nr. 02/1-25/956 din data de 26 iunie 2019 și anume certificatul de urbanism pentru proiectare în vederea construirii bunului imobil pe terenul situat în mun. Chișinău, com. Stăuceni, cu numărul cadastral xxxxx, a încasat de la Primăria com. Stăuceni, mun. Chișinău în beneficiul Elenei Decencu cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5 000 lei. (f.d. 200,208-212, vol. I)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 01 iunie 2021 a menținut hotărârea instanței de fond. (f.d. 64,65-74, vol. II)

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel, examinând apelul nu a elucidat toate circumstanțele importante speței, s-a abținut de a răspunde la toate întrebările (argumentele) ridicate în fața sa, fapt prin ce a încălcat normele de drept procedural și a emis o hotărâre nemotivată.

Instanța de recurs consideră necesar de a reitera că orice hotărâre judecătorească trebuie să fie motivată și să reprezinte premisa pentru soluția din dispozitiv. Această dispoziție este edictată, atât în interesul unei bune administrări a justiției și încrederii

ce trebuie să inspire justițiabililor, cât și pentru a se da instanțelor superioare posibilitatea de a controla judecata primelor instanțe.

Acțiunea în contencios administrativ este ansamblul mijloacelor procesuale consacrate și garantate, pentru apărarea, prin intermediul instanței de judecată, a unui drept al său încălcat prin activitatea administrativă a unei autorități publice și constă din trei elemente interdependente: obiectul, temeiul și părțile acțiunii. La rândul său, obiectul acțiunii îl formează pretențiile reclamantului față de autoritatea publică pârâtă, adresate instanței de judecată în scopul apărării propriilor drepturi și care reies din raportul material-litigios și în privința cărora instanța de judecată urmează să se expună prin hotărâre.

Prin urmare, instanței de judecată îi revine o deosebită atenție de a determina raportul material-litigios dintre părți întru constatarea corectă a specificului obiectului acțiunii și temeiului acesteia. Or, reieșind din acestea, instanța de judecată urmează să stabilească obiectul probațiunii pe cauza dedusă judecării, circumstanță care presupune în sine conturarea faptelor juridice prin care se justifică pretențiile și obiecțiile părților și fără de care este imposibilă soluționarea justă a litigiului.

Implicit circumstanțelor cauzei, instanța de recurs atestă că reclamanta la 27 noiembrie 2019 a depus acțiune în instanța de judecată, prin care a solicitat anularea refuzului de eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare din data de 25 octombrie 2019, obligarea Primăriei com. Stăuceni, mun. Chișinău să elibereze certificatul de urbanism pentru proiectare și a autorizației de construire.

Distinct revendicărilor formulate de către Elena Decencu în acțiunea depusă la data de 27 noiembrie 2019, instanțele de judecată au anulat refuzul Primăriei com. Stăuceni, mun. Chișinău nr. 02/1-24/518 din 25 iulie 2019, în condițiile când o astfel de cerere lipsește la materialele dosarului și a obligat Primăria com. Stăuceni, mun. Chișinău să elibereze certificatul de urbanism pentru proiectare.

Primăria com. Stăuceni, mun. Chișinău atât în apel, cât și în recurs a susținut că instanțele de judecată au depășit limitele judecării, ori așa o pretenție nu a fost înaintată de către Elena Decencu în modul corespunzător.

Acest argument al apelantei incorect a fost respins prin prisma art. 219 din Codul administrativ de către instanța de apel. Potrivit art. 219, alin. (2) din Codul administrativ instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Totodată, conform alin. (3) al aceluiași articol instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune.

Verificând materialele dosarului instanța de recurs observă că în faza de pregătire a cauzei pentru dezbaterile judiciare Elena Decencu nu a înaintat o cerere de modificare a pretențiilor, prin care ar solicita anularea refuzul Primăriei com. Stăuceni, mun. Chișinău nr. 02/1-24/518 din 25 iulie 2019. Avocatul reclamantei în cadrul dezbaterilor judiciare a solicitat verbal anularea acestui refuz. (f.d. 199, vol.I)

Cu referire la pretinsa cerere de modificare a pretențiilor înaintată de către avocatul reclamantei în mod verbal, instanța de recurs menționează că Codul administrativ nu prevede instituția modificării pretențiilor, însă prin prisma art. 195 din Codul administrativ această solicitare urmează de verificată conform prevederilor Codului de procedură civilă.

În conformitate prevederilor art. 60, alin. (2¹) din Codul de procedură civilă în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, reclamantul este în drept să modifice temeiul sau obiectul acțiunii. Exercițarea acestui drept după începutul dezbaterilor judiciare constituie o acțiune nouă, care poate fi depusă în instanță în ordine generală. În asemenea cazuri, continuă examinarea cererii depuse anterior, ori se dispune încetarea procesului, dacă reclamantul renunță la acțiunea inițială. Instanța restituie părții, printr-o încheiere protocolară, cererea de modificare a temeiului sau obiectului acțiunii, precum și actele anexate.

În acest context instanța de recurs subliniază că reclamanta este în drept să-și modifice pretențiile sau obiectul din acțiune, dar până la începerea dezbaterilor judiciare, iar cererea de modificare a pretențiilor sau obiectului acțiunii trebuie să corespundă cerințelor de formă a cererii de chemare în judecată stabilite la art. 211 din Codul administrativ.

Prin urmare, instanțele de judecată nu aveau împuterniciri de a examina o cerere verbală de modificare a pretențiilor și obiectului acțiunii, care a fost înaintată după începerea dezbaterilor judiciare, ori o astfel de cerere constituie o acțiune nouă, care poate fi depusă în instanța de judecată separat.

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel greșit a interpretat prevederile art.219 din Codul administrativ, ori acestea stabilesc imperativ că instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, iar înlăturarea greșelilor de formă, depunerea corectă a cererilor presupune și respectarea procedurii prevăzute de art. 211 din Codul administrativ.

Mai mult, instanțele de judecată au admis acțiunea în varianta modificată verbal cu privire la obiect și la pretenții, au anulat refuzul Primăriei com. Stăuceni, mun. Chișinău nr. 02/1-24/518 din 25 iulie 2019, fără a verifica în baza art. 207 din Codul administrativ, dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea acțiunii din perspectiva respectării procedurii prealabile, deși Primăria com. Stăuceni, mun. Chișinău a susținut că această pretenție nu a făcut obiectul unei cereri prealabile.

Totodată, cu titlu subsecvent, analizând cuprinsul deciziei din data de 01 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău instanța de recurs atestă că instanța de apel a menținut hotărârea instanței de fond în partea obligării Primăriei com. Stăuceni, mun. Chișinău de a elibera certificatul de urbanism pentru proiectare a trei case de locuit de tip tronson cu regimul de înălțime verticală D+P+M în com, Stăuceni, sect. Bucovina, str. Teilor, însă nu a examinat dacă această pretenție este întemeiată, dacă poate fi obligată Primăria com. Stăuceni, mun. Chișinău să elibereze certificatul de urbanism pentru proiectare a trei case de locuit de tip tronson în condițiile în care terenul se află în zona R2.

Din conținutul deciziei contestate nu rezultă că instanța de apel a analizat extrasul din Regulamentul local de urbanism al orașului Chișinău, anexat la fila dosarului 183, verso, vol. I, care stabilesc condițiile generale și speciale pentru proiectarea construcției în zona R2, care prescriu în special următoarele condiții generale:

R2: Locuință unifamilială, izolată sau cuplată: planșele B5, C11, C12, C5, C6, D5, D6, D7, D8, D9, D10, D11, E2, E3, E5, E6, E7, E8, E9, E10, F2, F3, F5, F6, F7, F8, F9, F10, G4, G6, H3, H4, H6, H7, H8, H9, H10, H11, I2, I3, I4, I5, I6, I8, I9, I11, J5, J7, J8, J9, J10, J11, J13, J14, K6, K7, K9, K10, K11, L4, L6, L7, L10, L11, L12, M3, M4, M5, M11, M12, O15, O16;

- mărimea minimă a lotului : 350 mp;
- front la stradă : 15 m;
- POT maxim : 35%;
- CUT maxim : 0.5; maxim locuințe/ha : 27;
- retragere linii roșii: 4,5 m min.;
- retrageri laterale: în total 4 m. Minim pe o latură: 2,4 m;
- retragere spate: 9 m min.;
- parcaj obligatoriu : 1 loc/locuință;
- înălțime gard perimetral : 2 m maxim (50% din suprafață, plin).

Argumentul instanței de apel, precum că Primăria com. Stăuceni, mun. Chișinău nu poate refuza eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare, contravine prevederilor art. 4 din Legea nr. 163 din data de 09 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție.

Instanța de apel nu a verificat care sunt împuternicirile Primăriei com. Stăuceni, mun. Chișinău în cazul în care constată că, la eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare nu sunt întrunite condițiile stabilite în documentația de urbanism și de amenajare a teritoriului și dacă este obligată în aceste condiții să elibereze certificatul de urbanism pentru proiectare.

Pe baza celor menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel nu a analizat elementele descrise mai sus, nu a răspuns la toate argumentele invocate în cererea de apel, a menținut o hotărâre judecătorească prin care s-a soluționat o acțiune depusă verbal, contrar prevederilor legale, la etapa dezbaterilor judiciare și nu a verificat dacă reclamanta a renunțat la acțiunea inițială.

Drept consecință, instanța de recurs acceptă criticile Primăriei com. Stăuceni, mun. Chișinău, apreciind ca fiind superficiale concluziile instanței de apel, care au stat la baza admiterii acțiunii, ori nu s-au elucidat toate circumstanțele importante speței, nu s-a dat răspuns la toate argumentele ridicate de autoritatea recurentă. În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părților posibilitatea de a ști dacă mijlocele de apărare invocate au fost neglijate sau respinse, acest fapt constituie o încălcare a dreptului la un proces echitabil (speța Hiro Balani c. Spaniei, hotărârea din 09 decembrie 1994).

Actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți, ceea ce în speță lipsește.

Având în vedere caracterul încălcărilor săvârșite de instanța de apel, unica posibilitate de corectare a acestora este casarea deciziei din 01 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău și restituirea cauzei spre rejudecare.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că corectarea erorii instanței de apel la judecarea cauzei în ordine de recurs nu este posibilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul înaintat de către avocatul Octavian Pașcan, în interesele Primăriei com. Stăuceni, de a casa integral decizia din 01 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău și de a restitui cauza pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău. Cu referire la recursul înaintat de către avocatul Cristina Doga, în interesele lui Pavel Secher,

Andrei Lupu, Vasile Postolachi, Vitalii Robu, Dorin Dodiță, Ion Lupan, Sergiu Guzun, Grigore Ianeț, Mihail Mariș, Dina Mariș, Victor Balan, Constantin Loghin, Elena Bîtca, Vitalie Lahman, Dmitri Ostapciuc, Lidia Plămădeală, instanța de recurs consideră necesar de a-l declara inadmisibil din considerentul expus în motivarea deciziei.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) și (2), lit. e), art. 247 și art. 248, alin. (1), lit. d) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de către avocatul Cristina Doga, în interesele lui Pavel Secher, Andrei Lupu, Vasile Postolachi, Vitalii Robu, Dorin Dodiță, Ion Lupan, Sergiu Guzun, Grigore Ianeț, Mihail Mariș, Dina Mariș, Victor Balan, Constantin Loghin, Elena Bîtca, Vitalie Lahman, Dmitri Ostapciuc, Lidia Plămădeală.

Se admite recursul declarat de către avocatul Octavian Pașcan în interesele Primăriei com. Stăuceni.

Se casează decizia din data de 01 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza de contencios administrativ depusă de către Elena Decencu împotriva Primăriei com. Stăuceni, mun. Chișinău, persoane terțe Pavel Secher, Andrei Lupu, Vasile Postolachi, Vitalii Robu, Dorin Dodiță, Ion Lupan, Sergiu Guzun, Grigore Ianeț, Mihail Mariș, Dina Mariș, Victor Balan, Constantin Loghin, Vitalie Lahman, Dmitrii Ostapciuc, Lidia Plămădeală, Livia Ungureanu, Vladislav Ștefîrța, Alexei Bîtca, Elena Bîtca, Ghenadie Bargan, Vera Antoci privind recunoașterea ilegalității refuzului a Primăriei com. Stăuceni, mun. Chișinău de eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare și obligarea eliberării certificatului de urbanism pentru proiectare, cu remiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu

Victor Burduh

Maria Ghervas